

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM ÜS
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

23

BİRİNCİTESİRİN 1940
ÇARSAMBA

Numara: 415 Sen: 2
Tel 23872 Posta kutusu 214

On şehrimizde sayı- nın neticesi alındı İstanbulun nüfus miktarı yarın belli olacak Nefsî izmirin nüfusu 184362

Son Sayım neticesinde 10 şeh-
rin belediye hudutları içindeki
nüfus miktarı istatistik umum
müdürlüğünden bu akşam aldığı
miz malûmata göre şudur:

1 — İzmir 184362, 2 — Adana
89990, 3 — Antalya 28127, 4 —
Sivas 41247, 5 — Kastamonu
13760, 6 — Konya 56580, 7 —
Eskişehir 60614, 8 — Balıkesir
29059, 9 — Mersin 30193, 10 —
Gaziantep 57314.

(Devamı 2 nci sayfada)

Dün geceki hava faaliyeti

Akınlar dar
bir sahaya
inhisar etti

Londra, 23 (A.A.) — Hava ve
dahili emniyet nezaretleri tara-
fından tebliğ edilmiştir:

Düşman tayyarelerinin 22. 23
İlkteşrin gecesi büyük Britanya
üzerindeki faaliyeti pek dar bir
mikyasta olmuştur. Sabaha kar-
şı yapılmış olan münferit bir iki
taarruz istisna edilecek olursa,
Alman tayyarelerinin faaliyetle-
rine gece yarısından evvel nihai-
yet vermiş olduklarını kabul et-
mek icabeder.

Merkezi İngilterede takriben
iki saat devam etmiş olan taar-
ruz, bilhassa bir şehre karşı ya-
pılmıştır. Birkaç kişi telef ol-
muştur. Yaralıların miktarı faz-
la değildir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Hava Kurumu teşkilâtında maaşlı bir kadro yapılıyor

Memurların aidattan muayyen bir ücret
almaları usulü kaldırılmak üzere

Hava Kurumunun gelir kaynak-
larını arttırmak maksadile İstanbul
Hava Kurumu merkezi geniş mik-
yasta faaliyetine devam etmekte-
dir.

Şimdiye kadar kaza ve nahiye
lerdeki Hava Kurumu teşkilâtında
çalışan memurlar aidattan mu-
ayyen bir ücret alıyordılar.

Bunun yanısı bir usul olduğu
görülerek memurların ücret usu-
lüyle maaş almaları daha uygun
bulunmuştur. Bu hususta bir
kadro da hazırlanmıştır. Kadro
50 kişiliktir. Memurlara tedricen
30 ve 50 liraya kadar ücret verile-
cektir. Kadro tasdik edilmek üzere
merkeze gönderilmiştir.

Diğer taraftan 30 ağustostan 5
eylüle kadar devam eden Hava
kurumu haftasında cemiyete 10 bin
lira gelir temin edildiği yapılan
hesaplardan anlaşılmıştır.

Şehrimizin muhtelif esnaf bir-
likleri ve tüccarları Hava Kurumu-
na teberrü işine büyük bir hızla
devam etmektedirler.

Şimdiye kadar bütün tüccarları
30 bin lira, itriyatçıları 5 bin lira,
ayakkabıcılar esnafı 6 bin, lira
teberrü etmişlerdir.

İtriyatçıların bu beş bin liradan
maada ayrıca 10 bin lira daha
vermekle taahhüt ettikleri öğrenil-
miştir.

Bu suretle muhtelif cemiyet ve
esnaf teşekküllerinden Hava Ku-
rumuna yarım milyon lira kadar
bir varidat temin edilmiş olacaktı-
r.

Romanyadan bu sabah bir muhacir kafilesi geldi

Kafile reisi Dobrucadan
nasıl ayrıldıklarını anlatıyor

Bu sabah limanımıza gelen Etil
vapuru ile Romanyadaki ırkdışları-
mızdan 984 kişilik bir muhacir kafile-
si gelmiştir. Kafilenin reisi, Hasan
Tırrullah, bu sabah vapurda bir mu-
harririmize şu izahatı vermiştir:

"Bulgaristan, Romanyadan aldı-
ğı Dobrucayı işgal etmeden evvel bize
2 saat mühlet verdi. Dobrucanın iş-
gali ile Balçık, Pazarcık, Kavarna,
Silistre, Totrakan kazaları da, Bul-
garistanın idaresi altına geçmiş bu-
lunmaktadır.

Bulgaristanın Dobrucayı işgal ede-
ceği anlaşılır anlaşılmaz, buradaki
Türklerden 2400 kişi, bir araya top-
landık, buradan kaçmağa karar ver-
dik. Malımızı mülkümüzü Dobrucada
bırakınca göze alarak burayı terket-
tik. Yanımıza ailelâcele, lüzumlu bazı
esya ile bir miktar para aldık. 2400
kişinin Dobrucadan çıkarak bildiği pa-
ra, 20 milyon leydir. Bize Bükreşte
bu paranın ancak 10 milyonunu br-
raktılar. Geriye kalan para, Romen
Merkez bankasına yatırıldı. Bülâhare
bize verilecektir. Aldığımız on milyon
ley, Türk parasına tahvil edildikçe
beher üç cana 20 Türk lirası isabet
etmektedir.

Pasifik Okyanusunda

Amerikan üsleri nereler
de tesis edilecek?

Atlantikte
İngiliz üslerine
güveniliyor

Newyork, 23 (A.A.) — Newyork
Herald Tribune gazetesinin tertip
etmiş olduğu bir toplantıda, bah-
riye nazırı Knox, Birleşik Ameri-
kanın Pasifik Okyanusunda mun-
zam üsler alacağını beyan etmiş-
tir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Alman maarif nazırı Rust Bulgar başvekilî Filofla beraber

Alman maarif nazırı Bulgaristandan ayrıldı

Sofya, 23 (A.A.) — D. N. B.:
Alman maarif nazırı Rust yedi

gün Bulgaristanda kaldıktan sonra
dün Sofyadan hareket etmiştir.
İstasyonda kendisini teşyi eden-
ler arasında başvekil profesör Fi-
lof, hemen bütün Bulgar hükümeti
erkanı, kral mümessilleri, Alman
elçiliği yüksek memurları, İtalyan
Japon ve Macar elçileri ve Slovak
ya maslahatgüzarı bulunmakta i-
di.

Pariste konuşukları bildirilen Hitler ve Laval

Hitler Pariste Fransız başvekil muavini ile kati mütareke şartlarını koştu

Alsas-Loren,
Tunus ve
Cibuti
terk mi
edilecek?

Von Ribbentropun
yeni seyahati gizli
tutuluyor

Londra, 23 (A.A.) — Alman
radyosu Hitlerin dün Parisi ziyar-
et ettiğini ve orada Fransız Baş-

vekil muavini Lavalı kabul ederek
görüşüğünü bildirmektir. Al-
man hariciye nazırı von Ribben-
tropun yakında Visiye gideceğin-
den bahsolumaktadır. Londrada
bu görüşmelerin kat'i mütareke
şartlarını tesbit etmek gayesine
matuf olduğu kanaatleri ileri sür-
ülmektedir.

Fransanın müher devletlerine
Alsas - Loren, Nis, Tunus ve Ci-
butiyi terketmeği teklif ettiğin-
den bahsolumaktadır. Mühver dev-
letleri Fransanın İngiltereye harp
ilân etmesi şartıyla bu tekliflerle
kat'i mütareke akdine yanaşacak-
lardır.

Bu arada Almanyaya müzaho-
ret eden Fransız hükümeti Azala-
rı Fransa ve Almanyaya arasında
bir anlaşma yapılmaması teşvikte
devam etmektedir. Dün Fransa
hariciye nazırı Amerikan matbuat
mümessillerine beyanatta bulun-
muş ve Fransanın Almanyaya kar-
şı tam bir dürüstlikle meşbu ol-
duğunu söylemiş ve sunları ilâve
etmiştir:

"Fransa ve Almanyaya aram-
da bir yaklaşma vukubulmalıdır.
Böyle bir anlaşmayı ve iki mem-
leket arasında samimi bir teşriki
mesaiyi temenni etmemek aptal-
lık, gülünç ve manasız olur.

(Devamı 2 nci sayfada)

Şehir Tiyatrosu Edebî Matineleri nasıl olmalı?

Hikmet Münir en pratik telâkki
ettiği şekli anlatıyor

Eskiler nasıl okunursa anlaşılır?
Bir kısım şair ve müelliflerden
şahsen istifade yolu

Şehir Tiyatrosunun ihdas et-
mek üzere olduğu bir saatlik edebî
matineler dair şairler, roman-
cılar ve muharrirlerimiz arasında
açtığımız anketeye devam ediyoruz.
Bugün de genç Sütün muharrir-
lerimizden Hikmet Münir'in fikri-
ni nesredeceğiz:

Hikmet Münir diyor ki:
"Şehir Tiyatrosunun başla-
mak niyetinde olduğu Edebî Mati-

neler hakkında fikir sormaklığımız,
hiç şüphesiz pratik bir şekil bul-
mak içindir. Zira öntümüzde, baş-
lıca iki müşkil var: Biri, okunacak
eserler arasında eskilerin de zev-
kini halka duyurabilmek güçlüğü...
Diğeri, o eserleri okuyacak sanat-
kârlarımızın yanlış yapması ihtı-
mali.

"Bu iki müşkili de halledebilece-
ğimi sandığım düşüncelerimi söyli-
yeyim:

"Şair Necmettin Halilin, son
defa neşrettiği "İzahlı bir divan e-
debiyatı", var. Onun yapıtlarını
karıştırırsanız, en anlaşılabilir gibi
görünen, fakat ulûp ve ahenk ita-
arile harikulade bir tesir taşıyan
ki şiirlerimizin, yine harikulade
modern üslûpla nesre çevrilmiş
şeklini görürsünüz. O mealleri
okuduğunuz zaman, vardığınız
ana zevki, size, şiirin aşmı oku-
mak için dayanılmaz bir arzu aşı-
lıyor ve aslını okuduktan sonra
da, daldığınız vecd içinde hem
saire rahmet okuyor, hem edebi-
yatımızın o gibi nefislerine karşı
muhabbet bağlıyorsunuz.

(Devamı 2 nci sayfada)

Bükreş, Belgrad ve Basarabyada zelzeleler

(Yazısı 2 nci sayfada)

Motorlu
İtalyan
kuvvetleri
Alçak tayyare uçsulari-
le bombardıman edildi
Şap
denizinde de
Bir İtalyan
tayyaresi
kovaladı

Kahire, 23 (A.A.) — İngiliz
hava kuvvetlerinin tebliği:
İngiliz tayyareleri pazar gü-
nü Sellum ile Bugbug arasında,
düşmanın motörlü nakliye kol-
ları ile hizmet efradı üzerine, al-
çak uçsular yaparak seri balin-
de hücumlarda bulunmuşlardır.
Bir miktar askerî nakliye kam-
(Devamı 2 nci sayfada)

Sovyet - Alman
ticari
münasebatında
yeni bir safha
Sovyetler makine
alıp yiyecek
madde veriyor

Berlin, 23 (A.A.) — D. N. B.
ajansı bildiriyor:
Salâhiyetler bir ekonomik kay-
naktan aldığımız malûmata göre,
Sovyet — Alman ticaret münase-
leti iki tarafı da memnun ede-
cek bir tarzda inkişaf etmiştir.
Almanya ile Sovyetler Birliği
arasında ticari siyaseti hakkında
son zamanlarda İngiliz propagan-
da taraflarından yapılan şayialar
gülsüzdür.
İki memleket arasındaki ticaret
hem Almanya, hem de Sovyetler
Birliği için geniş karşılıklı tamam-
avantajları sebebiyle büyük
Almanyanın şimdiye kadar Sov-
yetler Birliğinden aldığı entia-
fisi ezümlü sunları ihtiva et-
mektedir.

(Devamı 2 nci sayfada)

Bir, iki nokta :**Yabancı dillerden çevrilecek eserler meselesi**

MAARİF Vekâleti, yabancı dillerden dilimize çevrilecek kitaplara bir tertip ve tasnife tâbi kılmak üzere geçen sene bir müsabaka açtı. Müsabakamın nasıl bir netice verdiği henüz belli değil. Fakat faaliyete geçildikten sonra dilimizdeki tercüme tezebüübünün iki balımdan ibaret edileceği muhakkaktır. Bir de, fa Türk İlanında doğru tercümeler ve aslına mutabık metinler okuyacağız. Diğer taraftan ister klasik ve ister yeni olsun bize yabancı dünyalardaki haldiki kayıtlar Maarif Vekâletinde te, seçkülden edebi bir sultân diktatinden geçmekle, İlan bil, miyen okuma meraklıları için değerli bir tavsiye teşkil edecek, tir. Bütün bu faydalara sunu da ilâve edebiliriz ki başyos ede, bi nesriyat ölenmiş olacak; ve hele kitapçılar arasında gözükten lüzumsuz tercüme rekabeti yerine özlü bir tercüme rekabeti kalmı olacaktır.

Bugün birçok Fransız müelliflerinin müteaddit baskılarını gerçik bulabiliyoruz. Fakat bütün bu baskılar bir diğerinin hatas, sını çıkararak ve yeni bir nüme vermeye için değil; doğrudan doğruya bir ticaret vesilesi için yapılmaktadır. Kaldı ki birçok dilimize çevrilecek eserler vardır. Bu ticaret rekabetinde kay, olan zamanımıza yazıktır.

EN SON DAKİKA

Edebi matinerler

(Baş tarafı 1 nci sayfa)

"Bunu anlatmaktan maksadım kısaca bir neticede hülasa edilebi, lir. Edebi Matinerlerde "Yeniler,, i okumak hatıra gelirken, anlaşıl, mak müskülâtını gözönüne getire, rek "Eskiler,, i bir yana bırakmak ihânetinde bulunmamalıdır. Dinle, yicilere, her güzel eski şiirin sair, motifler ve o zamanki atmosfere dair izahat verdikten sonra, bir meâlini okumalı, ondan sonra: "İs, le o meâl, şairin şu tarzda beyanı, le ifade edilmiştir,, diyerek, şiirin kendisini ehliyet ve belâgatle oku, malıdır.

"Hatâ bu meâlin bir sureti, ş, irin esas metni ile birlikte matbu olarak dinleyicilere dağıtılabılır de,,

"Gelelim Şehir Tiyatrosu sanat, kârlarının o şiirleri okurken yan, lış yapmaları ihtimaline,, Bunu düşünmek istemiyoruz. Herhalde Şehir Tiyatrosu Rejisörlüğü, böyle bir teşebbüse, kendine güvenerek giriyor. Ben, inşad veya kıraat va, zifesini üzerine alacak sanatkârla, rın, bu işe, çalışarak başlayacak, larına kaniim. Lâkin, teşebbüse daha çok renkli, çeşitli ve bilhassa çıkar bir istikamet verebilmek için, bütün eserlerin okunmasını, yalnız Şehir Tiyatrosu sanatkârlarına tah sis etmek tasavvurunda değilim. Eserlerden, eski ve yeni tarzda ya, zılmış olanların sair veya müel, liflerinden sağ kalanlarını, bizzat Edebi Matineye getirtmek tarafı, sıym.

Nüfus miktarı

(Baş tarafı 1 nci sayfa)
İstanbul nüfus miktarı henüz tetkik edilmektedir.

Hava faaliyeti

(Baş tarafı 1 nci sayfa)
Londra mmtakası ile, İngilt, re kontlukları ve İngilterenin ce, nubu garbisinde ve Galles mem, leketinin cenubunda bazı nokta, lara da bombalar atılmıştır. A, lman raporlar, vukua gelen ha, saratın ağır ve telefât miktarı, nın fazla olmadığını göstermek, tedir.

İspanyada beş kişiye ölüm cezası verildi

Madrid, 22 (A.A.) — Röyter: Divanı harbe sevk edilen beş ki, şî ölüm cezasına mahkûm edilmiş tir. Bunlardan birisi sabık reisicum hur Azananın hususî kâtibi ve kayın biraderidir.

General Veygand Cezairde

Fas, 23 (A.A.) — Havas: General Veygand dün sabah tayyare ile Fas'tan Cezaire gelmiş tir.

Garip kanaatleri vardı. Meselâ dünyada birbirine benzer iki parmak izi bulunmasına imkân olmadığına inanarak bu esas li, zerine iş yapan zabitanın her za, man için hayata düşmek ih, timâli bulunduğuna kat'i kana, atı vardı.. Bunu isbat için de ya, şanın hayret bir koleksiyon yapmağa muvaffak olmuştu. Bu uğurda bir çok paralar sarfetti.

— Ve tabii inkisarı hayale uğradı.
Diye Dik tebessüm etti.
— Nazariyesinin tamamen boş olduğunu da iddia edemem, Herhalde bu nazariyenin bir hakikat tarafı bulunmalı. Hem sorarım, sizin Skotland Yard'da ne kadar parmak izi var? Ni, hayet yirmi beş bin değil mi.. Bu umûm nüfusun 1660 da biri eder. Sizin tetkik ettiğiniz kim, seler sabıkalılar.. Bu Fransada, Amerikada, Almanyada da, vel, hasıl parmak izi üzerine iş gö, ren her memlekette böyledir.

Sizce sabıkalılar arasında biri, birine benziyen iki kişi olamaz. Binnetice namuslu insanlar ara, sında da bunun böyle olduğu kanaatine varırız.

— Bari siz de babanızın ara, ştırmalarına devam ediyor mu, sunuz?

— Nerede, babam ölürl ölmez ilk isim hepsini toplayarak ate, şe atmak oldu.

Mister Derrik bu sözden son, ra derhal Tomi'ye döndü ve seyahati hakkında bir çok sual, ler sormağa başladı. Lord Vald, in geçmiş olduğu memleketleri çok iyi bildiği görülmüyordu. Bir müddet daha gevezelik ettikten sonra:

— Erken yatıp, erken kalk, mak.. İşte milyoner olmanın usulü..

Dedi ve yerinden kalkarken yılmış bir tebessümle ilâve etti:

— Maamafih bu işi insanın

Asker ailelerine yardım şekli tesbit ediliyor

Asker ailelerine devamlı su, rette yardım yapılabilmesi için hükûmetçe hazırlanan bir tali, matnamenin belediyelere tebliğ olunduğunu yazmıştık.

Talimatnameye göre, yardım, da esas asker ailesinin muhtaç vaziyette bulunması ve yardım edeceklerin mali iktidar sahibi olmasıdır.

İstanbul belediyesi hesap iş, leri müdürlüğünün bu hususta hazırladığı teklif daimi encü, mene tevdi edildiği için encümen dün vali muavini Hüdaî Karata,

banm reisiği altında ve bütün kaymakamların ıstirakiyle top, lanarak müzakeratta bulun, mustur.

Daimi encümen teklifin şümül ve mahiyeti ve tarzı tatbiki hak, kındaki kararını bugünlerde te, kemmül ettirecek, netice kay, makamlara tamim edilerek tat, biktine geçilecektir.

Mükellefiyet mali iktidar sa, hibi vatandaşlara tevccüh et, mektedir. Bu itibarla gerek em, lâk sahiplerinden, gerekse tica, ret ve kazanç erbabından, gerek

maaş veya ücret tabii olarak ça, lışan resmî ve hususî müesseseler memurlarından muayyen bir geçim derecesinden yukarı gelir, leri olanların mali iktidar sahi, bi addedilerek bu mükellefiyete tâbi tutulması düşünülmektedir.

Bu muayyen haddin ne olabi, leceği henüz tesbit edilmemiştir. Şehrimizde şimdiye kadar yapı, lan tetkiklere nazaran bu suret, le asker ailelerinden muavenete muhtaç vaziyette bulunanların sayısı üç bine yakın olarak tes, bit edilmiştir.

Motörlü İtalyan kuvvetleri

(Baş tarafı 1 nci sayfa)
yonu yakılarak imha edilmiş ve bir çoğu da ciddi hasara uğra, tılmıştır.

Eritrede İngiliz tayyareleri Asmara ve Gura'ya karşı müte, addit akımlar yapmışlardır. Atöl, yelerin yakınında bulunan han, garılara isabetler vaki olmuş ve bazı binalara isabet eden bom, balar yangımlar çıkarmıştır.

Şarkî İtalyan Afrikasında Ta, na gölü civarında Bahardar mev, kiine karşı da taarruzlar yapı, lmıştır. Tayyare meydanına dü, şen bombalar üç infilâk husule getirmiştir.

Tessenei'de binalar üzerine üç tam isabet kaydedilmiştir.

Şap denizi üzerinde bir İtalyan tayyaresi 48 kilometrelik bir mesafe üzerinde İngiliz tayyare, leri tarafından kovalanmıştır. İtalyan tayyaresinin irtifa aldı, ğı ve kanatları arasından kesif dumanlar çıkardığı görülmüş, tür.

Şap denizinde bir düşman tor, pido muhribi İngiliz tayyareleri, nîp hücumuna maruz kalmış ve geminin arka kısmına bir tam i, sabet kaydedilmiştir.

Kenya ile Habesistan arasm, da ahiren vukubulan çarpışma, lar esnasında cenubi Afrika kuv, vetlerine mensup bir tayyare, bir İtalyan bombardıman tayya, resini düşürmüştür. Düşman mü, rettebatı esir edilmiştir.

Evvelki gün Malta üzerinde bir miktar düşman tayyaresi uç, mustur. Avenlarımız taarruzu, na uğrayan düşman kavgmaya ic, bar edilmiştir.

Sovyet - Alman ticari münasebatı

(Baş tarafı 1 nci sayfa)
Buğday, sebze, kolza ekmeği, keten yağı, kereste, bez, asbest, gliserin, benzin, madenî yağlar, gres yağı, benzol, parafin, ham fosfatlar, tütün, derin ve kürk, plâ tin ve irdiyam, madenler, ot, tere bentin ve saire.

Buna mukabil Almanya da Sov yetler Birliği anlagma mucibince Alman sanayiinin çeşitli mamulâ, tını ve meselâ makine vermiştir.

Şimdiye kadar ticari mübadele, den elde edilen neticelere ve takas imkânlarına göre iki büyük devlet arasındaki ticaret münasebetle, rinin istikbalde daha sıkı olması beklenebilir.

Hitler Pariste

(Baş tarafı 1 nci sayfa)

Gazeteciler nazıra Fransanın Al, manyaya Alsas - Loreni terkediş otmiyeceğini sormuşlardır, nazır şu cevabı vermiştir:

— Alman hükûmetinin niyetle, rinin ne olduğunu bilmiyorum.

VIŞİDE TEKZİPLER

Vişi, 23 (A.A.) — Vişide Fran, sız hükûmetinin muhbir devletle, rine Fransız filusunun bu devlet, ler tarafından kullanılması hak, kında müzakerelere giriştiğine dair olan haberler tekiş edilme, ktedir. Bundan başka Lavalin, Fran, sanın İngiltereye harp ilânını mü, zakere etmek üzere Parise gittiği, ne dair verilen haberler de tekiş edilmektedir. Lavalin Alman makamatle umumi meseleler üle, rinde görüşmek için Parise gittiği ilâve olmaktadır.

Newyork, 23 (A.A.) — Röyter ajansından:

Newyork Times gazetesinin Ro, madaki muhabiri, İtalyan payitah tında deveran eden ve Kont Cia, nonun yakında Berline gideceği şeklinde olan bir takım şayialardan bahsetmekte ve bu ziyaretin Von Ribbentropun sulh şartlarını mü, zakere etmek üzere Fransaya yap, mış olduğu seyahat ile münasebet tar olduğunu beyan etmektedir.

Aynı gazetenin Berlin muhabiri yeni bir emirname isdar edilmiş bulunduğunu ve bu emirname mu, cibince cenubi muhabirlerin Von Ribbentropun görüşmeleri hakkın, da müteale ve tehisleride bulun, malarının memnu olduğunu bildir mektedir.

Von Ribbentropun seyahatine müteallik her türlü faraziyeler ve bu seyahatin siyasi manası hak, kındaki her türlü mütealealar mem, nudur.

Bu emirname hilâfına hareket edenler "siyasi casusluk,, ile itham edilecektir.

Bitaraf diplomasi mahafilinde, Hitlerin Laval ile yapmağa giriş, miş olduğu görüşmelerin Fransan, nın eski müttelâfına karşı sadakat ten tamamilen vazgeçmek azminde olduğunu izhar etmesi takdirinde Vişi ile yapılmakta olan müzake, relerin müsbet neticelere müncer olacağını göstermekte olduğu mü, taleası serdedilmektedir.

Aynı mahafil, bu takdirde mih, ver devletleri ile normal münase, betlerin yeniden tesisi imkânının hasıl olacağını beyan etmektedir.

Newyork Times gazetesinin Ro, ma muhabiri, Ciano ile Ribben, tropun Fransada diplomasi faali, yetinin tanzimi meselesini tetkik etmiş olduklarını, yalnız Vişide beraber gittimiy Vişi hükûmeti ile ayrı ayrı müzakerelerde buluna, cıklarını bildirmektedir.

Romanyadan gelen muhacirler

(Baş tarafı 1 nci sayfa)

Romen hükûmeti, gerek pasaport çıkartma hususunda, gerekse diğer meselelerde bize fevkalâde kolaylık gösterdi. Bizden başka Kötencede 960 kişi vardır. Onlar da, ellerindeki parayı, eşyaya tahvil edip buraya geleceklerdir. Romen hükûmeti, bize pasaportlarımızı bedava denilecek bir ucuzlukla, yani dokuz franga vermiş tir ki buna müteşekkirdiz. Gelenlerin hepisi türkçe biliyorlar. Yalnız, karım Romanyalıdır; az türkçe biliyor. Kı zım Refia ise Romanyadaki Türk mek teplerine gittiği için iyi türkçe bil mektedir,,

Pasifik Okyanusunda

(Baş tarafı 1 nci sayfa)

"Nerelere kadar üsler tesis ede, ceğimizi, hâdiselerin inkışafı tayin edecektir,,

Demistir.

Yeni munzam üslerin tesisi için devletin yaptığı müzakerat veya tertip ettiği plânlardan bahset, meksizin, nazır şunları ilâve et, mistir:

Pasifik denizinde üsler malik bulunmaktayız. Bunların en bü, yuğu ve en kuvvetlisi Havay ada larındaki Pearl Harbouredir. Fakat daha başka üslere de ihtiyacımız vardır ve bunları elde edeceğiz.

Atlantik Okyanusunda İngilizle, rin üslere sahip olmaları, bu deniz deki kuvvetimizi büyük mikyasta arttırmaktadır. Bu üsler bir çok gemilere muadil bulunmaktadı.

Bu kuvvet mevcut gemilere in, zım ederek Atlantikteki top, raklarımızı zaptedilemez bir hale getirmektedir.

İsveçe gidecek tayyareler zaptedildi

Vashington, 23 (A.A.) — Birle, şik Amerika hava kuvvetlerinin pilot yetistirme işleri için acele ihtiyacı olduğu cihetle, İsveç hükûmetine ait 100 tayyarenin mü, sadere edilmiş bulunduğu harbi, ye pezarati tarafından beyan e, dilmiştir. Bu tayyarelerin 60 ı avcı ve 40 ı da hafif bombardıman tay, yaresidir.

İsveç hükûmetile yapılmış olan müzakereler bir neticeye varma, dık cihetle bu tayyarelere 10 il, teşrin tarihli kanun mucibince va, ziyet edilmiştir.

Bükreste zelzele**Halk paniğe uğradı**

Bükreş, 22 (A.A.) D.N.B.:

Bu sabah saat 8-40 a doğru Bük, reşte bir iki dakika süren şiddet, li bir zelzele olmuştur. Evlerin yûzû, tavanlar çatlamış eşyalar devrilmiş, camlar kırılmıştır. Bir çok mahallelerde telefon muhabe, ratı kesilmiştir. Elektrik telleri kopmuştur.Şehrin merkezinde tram, vay seyrüseferi yarım saat dur, muştur.

Bükreşin jeo - dinamik enstitü, sünün ilk kayıtlarına göre zelzele, nin merkez üstü Romanyada bu, lunmaktadır. Payitahtın birçok ma, hallelerinde halk, paniğe tutulmuş ve sokaklara fırlamıştır.

Muhabir malûmata göre, bu sa, bahki zelzeleler, Bükreş'in birçok binalarını hasara uğratmıştır. Sim, diye kadar telefât vukuundan bah, sedilmemektedir.

Moskova, 23 (A.A.) — D. N. B.:

Tas ajansı, Besarabyada Akker, man şehrinde Zernovitz ve sair mahallerde yer sarsıntıları olduğı, nu bildirmektedir.

Moskova radyosunun haber ver, diğine göre, şarkî Avrupa saati i, le dün sabah saat 9 ile 10 arası, Ukraynada Kief, Poltava ve Sarke şehirlerinde de sarsıntılar hissedil, miştir. Hiçbir yerde hasar olma, mıştır.

Moskova rasathanesi, dün sabah saat 9,08 de vasat şiddette bir zel, zele kaydedilmiş olduğunu haber, vermektedir.

Zelzelenin merkezinin Moskova, dan 1180 kilometrelik bir mesafede ve Kisinev şehrinin yakınında olduğı, şü tahmin edilmektedir.

Belgrat, 23 (A.A.) — Dün sa, bah saat 7,38,04 de ikinci bir zel, zele kaydedilmiştir. Bu zelzelenin merkez üstü Belgratın 540 kilomet, re şarkında idi.

Belgradın sismolojik enstitüsü, nün tebliğine göre, zelzele şarkî Sırbistanda Timok havzasında his, sedilmiştir.

Fin ticaret heyeti Ankaraya gitti

Türkiye ile Finlandiya arasında mevcut ticaret anlaşmalarında ta, mizatı tadilat yapmak üzere hükûme, timizle temasta bulunacak olan Fin ticaret heyeti bu sabahki konvan, siyonelle Pireden şehrimize gel, mistir.

Finlandiya hükûmeti hariçye nezareti ticaret işleri müdürü Ta, uno Jalantinin riyasetinde he, yet; Fin kâğıt sendikası mümes, si M. Halleslin ile konsül Enigren, den müteşekkildir.

Bir muharririmizle görüşen he, yet reisi Tauno Jalanti demiştir ki:

"— Türkiye ile Finlandiya ara, sında esasen bir klering anlaşma, sı mevcuttur. Biz hükûmetimizle temasta bulunarak bu anlaşmanın daha iyi neticeler vermesini ve iki memleket arasındaki ticari mü, nasebatın inkışaf etmesini temin edeceğiz. Şehrimizde bazı Türk tic, earlarıyla temasta bulunduktan sonra bu akşam Ankaraya hareket, edeceğiz.

Finlandiya ile aramızda mevcut anlaşmada yapılacak tadilatın, sonra, memleketimizin gazete kâ, rı ile diğer cins kâğıtlar, kar, ındı ile diğer cins kâğıtlar, bu mem, lekettin tedariki mümkün olacağı, tır.

Yazan: **Edgar Vallas** — 5 — Çeviren: **Cemil Nejat**

babası yaparsa daha zevkli olu, yor.

Mister Derrik uzaklaştıktan biraz sonra Dik de kalktı:

Dik otelde kalmayı tercih e, derdi ama. Tomi o kadar ısrar etmişti ki bu dostça teklifi red, dedemedi.

Dik, Tomi'nin evinde bir hizmetkâr ile karşılaştı. Biraz endişeli görünen bu adam, As, emm izinli gittiğini, hizmetçi, leri esasen on gündenberi köyle, rinde olduklarını habuki kendi, sinin de bir çocuğu dünyaya

gelmiş olduğundan fevkalâde meşgul bulunduğunu şikâyet e, derek anlatıyordu. Dik bunları dinliyor, fakat adam mufassal anlatıyor, geceyi evde yalnız ge, çirip geçiremeyeceğini Dik'e so, ruyor, sabahleyin erkenden ge, lip kahvaltı ve banyosunu hazırlayacağını va'dediyordu.

Polis hafiyesi ihtiyar hizmet, kârın sözünü kesti:

— Merak etme, dedi. İstersen hiç gelme, kahvaltımı ben de hazırlayabilir, veya garda bir kahve içerim.

Hizmetkâr yemek hazırlamış, tı. Oturdu yedi ve bir müddet sonra üçüncü katta kendisi için hazırlanmış olan mükellef oda, ya çıktı. Bu odanın balkon üle, rine açılan üç büyük penceresi vardı.. Bunların iki tanesi ka, palı, üstelik iç taraftan üzerle, rine birer de kepenk çekilmişti.

Hizmetçi sabahleri bu kepenk, lerin yukarıya itilmek suretile açıldıklarını söylüyerek pence, yi açıp temiz hava almak lüzü, mu hasıl olur diye üçüncü pen, cerenin kepengini kapamamış olduğunu anlatıyordu.

Fakat hizmetçi bu kepengi açık bıraktığına müteessir gö, rünüyor. Kepengi tutan demirin bozuk olması münasebetile her zaman düşmesi ihtimalinin mev, cut olduğunu söylüyordu. Ni, hayet kapıdan çıkarken:

— Ama merak etmeyin.. E, ğer eliniz sürmezseniz düş, mez.

Dedi. Oda fevkalâde güzeldi. Mükellef bir yatak hazırlanmış, tı duvarda güzel işlemeli halılar vardı. Her taraf zeykle döşen, mişti. Dik sanki bu dekor için de uzun müddet yaşaya bileceği, ni hissediyordu.

Hizmetkâr çekilirken masa, nın üzerine küçük bir anahtar bırakmış:

— Eğer erkıp dolanmak is, terseniz. Bunu kullanırsınız demisti.

Hizmetkâr gittikten çok sonra Dik soyundu pijamasını ve rop, döşambrini giydi sonra mas, ın üzerindeki anahtar alarak cebine indirdi.

Hava fevkalâde sıcaktı. Ufak bir rüzgâr bile esmeyordu. Dik pijamasının omuzlarına yapı, tığını hissediyordu. Daha rahat nefes alabilmek için pencereden balkona çıktı bir sezlongun üle, rine uzandı, sigarasını yakarak düşünmeğe başladı.

(Devamı var)

FAJANSLARIN

VİŞİ MİLVERE
NELER TEKLİF
ETTİ?

Mareşal Peten ile işgal altındaki Fransa'daki Alman makamları arasında bir haberci vazifesi de gören ve bu sebeple sık sık Paris'e gidip gelen Vişi hükümetinin başvekil muavini Piyer Laval Hitlerle görüşti. Alman ve Fransız menbalı mülahakatın mevzuu etrafında hiç bir malumat vermiyorlar. Yalnız Vişi menbalı Hitlerle Lavalın umumî mahiyette meseleleri görüştüklerini bildirmekle iktifa ediyorlar.

Alman hariciye nazırı Fon Ribbentrop'un da hazır bulunduğu Hitler — Laval mülahakatında görüşülen meselelerin mühim olacağına hiç şüphe yoktur. Londra mahfellerinin kanaatine göre, bu mülahakat Fransa ile Almanya ve İtalya arasında katı müteke şartların tesbiti meselesi görüşül- müştür.

Londra tarihile sızan haberlere göre Vişi hükümeti katı bir müteke akti taraftarıdır. Bu sayede vaziyetini tayin edebilecek, kararsızlıktan kurtulacaktır. Bu maksatla Almanya ve İtalyaya arazi- sinden parçaları ayırıp teklif etmektedir.

"Alsas, Loreni versek acaba Almanya kabul eder mi? İtalyaya da Tunusu, Nisi ve Cibuti'yi vermek istiyoruz. Acaba maksule geçer mi?"

Doğru çıktığı takdirde, İngiliz Başvekil Çörçilin geçen gün Fransa milletine yaptığı hitabe Vişi- den çok garip bir mukabele teşkil eden bu tekliflere, gene aynı haberlere göre, Almanyanın verdiği cevap aşağı yukarı şöyledir:

"Tekliflerinizi kabul edip etmemek üzerinde düşünebiliriz, kabul etmemiz de muhtemeldir. Ancak bir şartla: Fransa İngiltereye harp ilân etmelidir!"

Vişi şimdilik bu şayiaları teklif etmekte mesguldür. Şayiaların mı,

yoksa teklifin mi yalan olduğunu önümüzdeki birkaç günlük hadise- ler göstermekte geçimiyeceliktir.

Hindistanda
Toplanacak konferans

İngiliz gazeteleri mühim bir haber veriyorlar: İngiliz imparatorluğuna mensup şark memleketleri arasında önümüzdeki cuma günü Hindistanda Delhide bir toplantı yapılacaktır. Konferansın hedefi, toplantıda temsil edilecek İngilterenin Asyadaki toprakları ile Avustralya, Yeni Zelanda, cenubi Afrika ve cenubi Rodezyada harp mizanesi imalatına ait gayretleri tanzimdir.

Times gazetesi, yazdığı uzun bir makalede diyor ki:

"Konferansın alakası, coğrafya bakımından, imparatorluğun çizü- lerinden olmanın Orta Şark harp sahalarına kadar uzamaktadır. Al- lakadar memleketler arasında Mısır ve istiklalleri İngiliz muvaffa- kıyetine bağlı Asyanın garbında bulunan İslâm memleketleri var- dır.

Gemilerin kullanılmasında ta- sarıf etmek esaslı ehemmiyeti haiz olduğundan bu memleketle- rin imkân dairesinde Akdeniz yo- lu ile işe istiklallerini temin et- me mümkün değildir. İçtimada, evve- lâ, iştirak eden memleketlerin harp levazımı ihtiyacını temin mesele- si meşgul olunacaktır. Fakat bu memleketlerin kendi ihtiyaçları ha- ricinde kalan imalat fazlasının İn- giliz hükümetinin emrinde bulun- durulacağı muhakkaktır."

Times gazetesi Hindistan, Bir- manya, Malezya ve diğer müstah- sil şark memleketlerinden İngil- tereye harp levazımı gelmekte oldu- ğuna işaret etmektedir.

Gazete diyor ki:

"Hindistan büyük bir tezgâh halini almaktadır. Sir Aleksandr Rogerin riyaset ettiği bir heyet imalatı arttırmak için Hindistana gönderilmiştir. Bu suretle Hindis- tan yalnız kendi ihtiyaçlarını kar- şılamakla kalmıyacak, imparator- luğun umumî gayretlerine de yar- dım etmiş olacaktır."

Cemal Nadir
Bir karikatür sergisi
hazırlıyor

Değerli karikatüristimiz Cemal Nadir'in 29 teşrinievvelde Galata- sarayda Sabah fotoğrafhanesi sa- lonunda bir karikatür sergisi aç- mak hazırlığında bulunduğunu haber aldık.

Sergi on beş gün müddetle san'at sevenlere açık bulunacaktır.

Şehir Tiyatrosu

Bu akşam 20.30 da
Tepebaşı Dram kısır da

Otello

İstiklâl Caddesi Komedi Kısımında:

Gündüz 14. te: Çocuk Oyunu

Akşam 20.30 da: DADI

Raşit Rıza Tiyatrosu

23. Birinciteşrin Çarşamba akşamı

Beyazıtta, Marmara Sinemasında:

"AKTÖR KİN."

Doçent Nasid Erez diyor ki:

Evlenmeği teşvik ve
düşüklerle mücadele
etmek lâzım...

Neslimizin bugünkü durumu, nüfusumuzun artma imkânlarını tetkik ederken, her gün yüzlerce vaka ile karşılaşan ve kıymetli müdahaleleri ile birçok anaları ölümden kurtaran, yüzlerce yav- runun sağ salım dünyaya gelme- sini temin eden kadın hastalıkları ve doğum mütehassısı Do- çent Nasid Erez'in fikirlerini sormadan geçemedim.

Anketimize büyük bir ehem- miyet veren kıymetli doktoru- muza:

— Neslimizin bugünkü vazii- yeti nedir?

Sualimize şu cevabı verdi: "Neslimizin ciltlaştığı ve Türk neslinin mevcut evsafından kaybederek tereddidi ettiğini asla kabul edemem. Eskiden de Türk- ler daha iri yapılı değildiler. Hem esasen bu her mmtakada boy ve cüsse itibariyle değişen bir vaziyettir. Meselâ ilgazlılar iri yapılı kimselerdir. Nesil der- ken, eski Karaorman'dan gelen pehlivanları gözünde tutmaya- lım. Bunlar seçilmiş tiplerdir."

Türk ırkı bütün meziyetleri- ni muhafaza etmektedir. Hatta yeni nesilde eskilerde mevcut ol- mıyan kabiliyetler, inkisaf, meziyetler mevcuttur. Buna se- bep hiç şüphesiz millet ve dev- letin spora gittikçe fazlaşan a- lakası ve bünyeyi kuvvetlendi- ren bu spor hareketlerine göste- rilmiş bağlılıktır.

Erken evlenmelerin doğru ol- madığı hakkında az çok yer- leşmiş, kökleşmiş zihniyetler vardır. Bu hususta, bizi Nasid Erez tenir edebiliriz. Sor- dum:

— Erken evlenmelerden mey- dana gelen çocuklar sağlam o- lur mu?

Hiç tereddüt etmeden: "Muhakkak, dedi. Bir do- ğum hekimisi olmak sıfatıyla su- nu söyleyebilirim ki ben gerek sıhhi bakımdan, gerekse nüfus artmasını gözünde bulun- durarak kadın ve erkeklerin çok erken evlenmeleri taraftarıyım. Çocukları muhakak ki çok sağ- lam olur."

— Şu halde, gençler kaç yaş- larında evlenmelidirler?

— Kanunun koyduğu 17 . 18 yaşlar ve nihayet yirmiyeye kadar herkes evlenmelidir. Bir kadın için en kolay doğum çağı 17 ile 20 yaş arasındır. Fakat sosyal bakımdan evlenmeler daima geç kalıyor. Halbuki şehirlielerin fe- ragat ve fedakarlık göstermele- ri, erken evlenmeleri lâzımdır. Hem bu birleşmeler dürüst ni- yetlerle olmalı, tesadüfe bırakıl- mamalıdır. Esasen yaş ilerle- diğçe de doğumlar müşkül olur.

Gençlerin vazifesi erken evlenip vatana çocuk yetiştirmektir. Bir milletin selâmeti nüfusunun art- masındadır. Azalmak felâketdir. Bizde milletin çocuk yapmak

hususunda hevesli olduğuna şa- hit oluyoruz. "Çocuğum olma- yor, ne yapayım?" diye çırpınan yüzlerce anne görüyoruz. Bun- lar uzak köylerden bile kalkıp fenni müdahale için hastahane- lerimize başvuruyorlar.

— Kadın ve erkek kaç yaşı- na kadar çocuk yapmalıdır?

— Bence yasa bakmadan en son haddine kadar çocuk yap- mak lâzımdır. Yaşlı babaların çocukları mütereddî olmaz. Ka- dımlar zürriyet ve tenasül hayat- larının sonu olan 42 - 50 yaşa kadar çocuk yapmalıdır. Erkek- lerin tenasül hayatlarına ise son yoktur. Bünyeleri müsaade etti- ği kadar çocuk yapabilirler.

— Fakat doktor, dedim; bir ana ve bataban çocukları daima öksüz ve yetim kalmak tehlike- sine maruzdur.

— Haklısınız! Fakat bu fert değil, cemiyet meselesidir. Ço- cuğuna bakamayacak derecede fakir olanların, anası ve babası ölen çocuklara hususi teşkilâtlar vasıtasıyla bakılması şarttır. Biz de bu büyük bir noksanı, Be- lediyeler vasıtasıyla vilâyetler- de, kazalarda hattâ hususi bir- likler vasıtasıyla mahallelerde teşkilâtlar kurmalıdır.

Doktorun düşündüğü bu ted- bire, bütün kalbimle iştirak edi- yorum. Çünkü biliyorum ki Da- rülaceze gerek bünyesi, gerekse çevresi bakımından bu ihtiyacı karşılamaktan hakikaten âciz- dir. Kıymetli mütehassısımızdan ebeveynin sağlam çocuk yapmak ve yetiştirmek için nelere dik- kat etmeleri lâzımgeldiğini soru- yorum.

— Çok, diyor. Evvelâ hıfzı- sıha kanunlarına riayet etmeli- dir. Alkolizm bir felâketdir. Bu felâket bizi henüz pek sarmış de- ğilse de bunu hiç derecesine in- dirmek, hattâ ortadan kaldı- rmak lâzımdır. Babalar alkol kul- lanmamalıdır. Babalar çocuk yetiştirmek niyetinde olduktan sonra karıları hamile kalmaya- kadar muayyen bir müddet zar- fında kendilerine azami derece- de itina etmelidir.

— Meselâ ne gibi?

— Kuvvetlerini yükseltecek şekilde spor yapmalı, ağızlarına içki koymamalı, iyi grida alma- lı, erken yatmalı, erken kalkma- lı, uykusuz kalmamalı. İşte mu- tazam devam ile beraber kendi- ni fazla yormamalıdır.

ebeveynin zührevî hastalıklara tutulmuş olmamaları lâzımdır. Kadın hamile kaldıktan sonra da gebelik hıfzıssıhısına dikkat et- meli ve daima hekim veya dip- lomalı ebelerin nezaretinde

Doktor Nasid Erez

olmalıdır. Çocuk doğarken de sıhhi şartlara azami derecede riayet lâzımdır. Bi rana vatan için kıymetli bir unsurdur. Ana- ya paha biçilmez. Anneler dev- letin sermayesi, en kıymetli ha- zinesidir. Şunu da ilâve edeyim, esas olan doğumdan ziyade ço- cuğa bakmaktır. Bizde doğumlar nispeten normaldir, fakat çocuk bakımı bilgisi noksanıdır. Anne- leri bu hususta ırgat etmek mu- hakkek lâzımdır. Bunun için konferanslar verilmeli, radyoda konuşmalar yapılmalı, hattâ filmler çevrilmelidir.

— Neslin korunması için siz- ce daha ne gibi tedbirler alma- lıdır?

— Neslimizin âkubetini garan- ti için yapılacak işlerden biri ve en mühimmi, bilgi ve ilme isti- nat etmek suretiyle teşkilâtı- sporudur. Spor nesil her şeyden korur, fertleri manen ve bedenî yükseltir. Spor teşkilâtlarının ehillerinin elinde olması lâzım- dır, böylece esasen Türkün ka- nında, özünde mevcut olan spor- tik kabiliyetler bir kat daha inkisaf eder. Görüyorsunuz, az himmetle muvaffakiyetler kaza- nıyoruz. Bizde spor henüz yeni- dir. Yalnızca gençlere inhisar e- der, halbuki her yasa göre spor vardır. En iyi spor yürüyüş ve yüzme- dir. Atletizm, binicilik ve nişancılık ihmal olunmaya- gelmez sporlardır. Bizde binici- lik ve nişancılık ihmal olunmaya- daha geniş mikyasta ehemmi- yet vermek lâzımdır. 14 yaşını dolduran her gencin atış talim- lerine başlaması memleket için büyük bir kazançtır. Bunlar al- nacak faydalar o kadar büyük- tür ki, yapılacak masraf ya- nında hiç kalmır. Sonra izcilik teşkilâtımızı da esaslı bir sekile sokmalıdır. Nüfus ve sağlam ne- sil en büyük davalarımızdan biri olmalıdır.

— Nüfusun artması için sizce gerek alıce gerekse cemiyette ne gibi tedbirler alınmalıdır?

— Evlenmeyi teşvik etmek ve maddî noktalarından mümkün ve- zivetlere sokmak lâzımdır. Me- selâ evlenen ve çocuğu olan kim- selere çalıştırdıkları müesseselerde resmî veya hususî olsun maaşla- rına zam yapılmalıdır. Meselâ

Fikri

Çin imparatoru

NÜFUSUMUZ bugün ya- rın belli olacak. Gazete- mizin dün yazdığı gibi, kaç mil- yonsak, bu milyonlar memleketi beton bir duvar gibi çevirerek hiçbir harici rüzgârın ve en hafif bir şlaklık ve rütubetin bile içeri sızmasına müsaade etmiye- cek, ve biz yalnız kendimiz, yal- nız kendi rikmiz ve kendi vatan- daşlarımızla, bu milyonların sa- yısını o kadar daha kuvvetle his- sedeceğiz.

Vaktiyle Çin imparatorlarından biri seyahate çıkar. Yolu öyle bir eve tesadüf eder ki içerde kadın- lar, evlâtlar, gelinler, damatlar, torunlar, hizmetçiler; hulusâ kırk kişi hep bir arada! Fakat bu kalabalık cemiate rağmen ara- larında ne hırslı, ne dirliti—

Doğrusu vaziyet imparatorun garibine gider. Hem kırk kişi, hem de mükemmel bir asayiş— Ev sahibini çağırır ve bu kadar kalabalıkta, bu kadar çeşit çeşit adamlar içinde nasıl olup asayiş muhafaza ettiğini, nasıl bir usul kullandığını sorar. Ev sahibi de şu cevabı verir:

— Evvelâ sabretmek, yine sabretmek, tekrar sabretmek!— İşte Osmanlı İmparatorluğu- nun hali—

Bugün nüfusumuz 40, 50 yıl evvelden gerçi kat kat azdır a- ma; kaç milyonsak bunun paha biçilmez bir kıymeti vardır. Çün- kü bu milyonları Türk olmanın yabancılar değil sen, ben, hepi- miz teşkil ediyoruz.

NASRETTİN

bir memura her çocuğu oldukça neden on lira zam yapılması?.. Bizde evlenmek korkusu iktisadi bir korkudur.

Doktorumuz bu haklı talepte bulunurken ben çok çocuk sahi- bi kimselere verilen maddyanın ve altı çocuk sahibi olanların yol vergisinden affedilmelerinin ne kadar zavıf bir teşvik olduğunu düşünüyorum. Doktor Nasid sözüne devam ediyor:

— Erken ve evlenmeyi teşvik için çok propaganda yapmalı ve sonra gençlerde çocuk yapmak sevgisini uyandırmalıdır.

— Doktor, diyorum, nüfus me- selesi mevzuubahsolurken bir de düşünülmesi suretile kaybolan ço- cuklar hatıra geliyor.

— Evet, diyor, nüfusun artması için muhakkak düşüklük önüne geçmelidir. Bir çocuk almak ileri- de kadim sakat veya kısır kalma sı neticesini doğurabilir. Bunun önüne geçmek ve düşüklere yar- dım edenleri şiddetli cezalara çarp- tırmak, aynı zamanda düşümeğe tevessül eden esbabı da ortadan kaldırmak lâzımdır. Bu iş sari bir hastalık halindedir. Taklit ve si- rayet suretile etrafa yayılıyor. Çocuğunu istemiyerek düşürenler vardır. Fakat isteyerek düşürenler ve bu düşürme işini iş edinenler daha çoktur. Bunlara mucibi ibret cezalar vermek suretile bu halin önüne geçmek milletin selâmeti için lüzumludur.

Kıymetli zamanlarını aldığım doktora veda edip ayrılırken sa- londa bir resim gördüm: Doktor bir yavrusunu omuzuna çıkarmış diğerini de kucağına almıştı. Bu aile tablosu doktorun fikirlerinde ne kadar samimî olduğunu bana bir kere daha isbat etti.

M. A.

İngilterede
yiyecek sıkıntısı
yok

Londra, 23 (A.A.) — Yiyecek maddeleri istihsalâtı hakkında Avam Kamarasında müzakereyi açan ziraat nazırı Hudson de- miştir ki:

— Ziraat yılı hitam bulduğu şu sırada işe vaziyetimin mad- deten salâh bulunduğunu söylemek yerinde olur. Fena bir kış ve çok kurak bir yaz yüzünden ekseri rekoltelerimizin satışı mesahası itibariyle verimi normalin altın- da bulunmasına rağmen, yiye- cek maddeleri istihsalâtımız maddeten çok artmıştır. Bunun sebebi ekilen toprak sahının 80 milyon ar fazla olmasıdır."

(Bir ar 100 metre murabbat- ır.)

neceksin! Bu işi sarayda bir ki- şi yapabilir, Marküs! Hemen şimdi Zamora'ya git! Ona yal- var. Ve bundan sonra Kraldan ziyade kendisine sadık ve bağlı kalacağına yemin et. O, bu işi cabuk ve kolay yapar.

Prens Atina sözünü bitir- dikten sonra, ters yüzüne dön- dü:

— Yarın akşam, yine bu sa- atte, burada senden cevap bek- liyeceğim, Marküs!

KRAL KOSTANTİN

Kostantin, yeğeni güzel Ati- nayı bu kadar ucuz satmak isti- yecek miydi. Yoksa, Venedik şövalyesinin oğluna vermekte ısrar mı edecekti?

Bunu biraz sonra öğreneceğiz. Şimdi, kısaca Kostantini ta- nıtalım: Bizansın bu son impa- ratoru, Bizans tahtına oturalı- henüz iki yıl bile olmamıştı.

Kostantin, 1448 senesinde vefat

eden Yuvaris Paleologosun ye- rine geçmişti. Yuvaris öldüğü zaman, Kostantin Mora eyaleti- nin Mistra şehrinde bulunuyor- du. Kendisini İstanbuldan alma- ğa giden bir heyet; 1449, yılın- da, Hristiyanlık âleminde Kral- ların günü sayılan kanunusani- nin altısında, Mistra (1) şeh- rinde taç giyme merasimi yapı- mıştı. Aynı senenin on iki mar- tında da Katalonya kâdınlarını himayesi altında mukaddes şehir (2) e gelmişti.

Kostantin, Yuvaris Paleolo-

(1) Kurunçusta İspartası..

(2) Bizanslıların "Allahın şehri", "yedilâhiye mevdu şe- hir" dedikleri bugünkü İstanbul şehri.

gusten sonra Bizans tahtına oturmakla, Bizans refah ve sa- adete eristirmiş değildi.

Zira Bizans asilzadelerinden bir çoğu, yeni Kralın "Mukad- des şehir" i her türlü tecavüz ve taaruzdan kolayca kurtara- bileceğine ve halkı umulmadık bir refah ve saadete kavuştur-acağına inanmıştı.

Oysa ki, Balkanlarda olduğu gibi, Küçük Asyada da Bizans ordularına dehşet saçan meşhur Sultan Murat, otuz senelik pek şanlı saltanatından sonra, Av- rupa kıtasındaki paytahtı olan Edirne'de bir akşam yemak yer- ken, nüzül isabetile vefat etmiş, yerine Manisada bulunan oğlu İkinci Mehmet Türk tahtına oturmuştu. (1451)

Hasılı Kral Kostantin Bizans tahtına oturduğu zaman Avru- panın bir çok köşeleri çok hey- canlı hadiselere sahne oluyordu. O sırada yedinci Şarl Fransada yirmi altı yıldanberi saltanat sürüyordu. (Jandark) m İngiliz- ler tarafından yakılması on yedinci yılıydı. İtalyada mühim roller oynayan beşinci "Nikola Parantoselli" Romada papalık makamında bulunuyordu. Sul- tan Muradın muzafer olduğu Kosva muharebesinde perisan olan Hristiyan askerlerinin ü- mitsiz dönüşlerine ait yalnız Balkanlar değil, bütün Avrupa kıtasını ürktüten destanlar dü- ziliyordu.

Kostantin Dragos bu zafer destanlarını Moradan İstanbula geldikten sonra duymaz ol- muştur.

Zira, Bizans sarayında derhal kendini gösteren Piskopos Za- mora, eski İspanyolların kendi

ailesine verdiği bu isimle kendi- ni Krala tanıtarak, derhal Kral- ın dizginlerini ele almağa mu- vaffak olmuştu.

Zamoranın, papa beşinci Ni- kola ile arası çok iyi görünüyor- du. Kostantin bu yüzden Zamo- raya büyük salâhiyetler vermiş ve papanın maddî manevî hima- yesini temine muvaffak olan bu muhteris papazı gücündirmek için, ne istediye yapmış, ne yapmışsa hoş görmüştü.

Zamora Kostantini aldatıyor ve: "Mukaddes şehir, Semavi kuvvetler tarafından muhafaza altına alınmıştır. Boş yere ordu ile uğraşıp üzülmeyiniz!" diyor, Kralı mütemadiyen sefahate sevk ediyordu. Bizans sarayının içi her millete mensup cariyele- ve Prenseslerle doluydu. Kostan- tin bu muhtemem hayata kari- şınca, ilk günlerde, hüviyetini kaybeder gibi oldu. Bağı döndü; (Devamı var)

Meraklı Şeyler

Garip kanunlar

Garip âdetler, kanunlar yalnız Japonya'da ve bazı Asya memleketlerinde bulunmaz ya... Amgri - kada da'hi birçok güllük kanunlar vardır. Bunlardan birkaçını sayalım:

Amerika'da Utah muntazasında cari olan bu kanuna göre dans eden bir çift arasında daima aydınlık bulunması lâzımdır. Gece eller loş yerlerde dansedemezler.

Amerikada Ohio muntazasında karanlık basınca sokakta çaran veya yürüyen altı merkep, öküz gibi hayvanların kıvruklarını kırmızı fener takılır.

Yalnız kırmızı fenerin tavuklara, köpeklerle, kedilere takılması zılgeldiği hakkında Kanunda rahat yoktur.

23.10.940 Çarşamba

18.03 Müzik: Konçerto (Pl.) 18.30 Konuşma. 18.45 Çocuk saati. 19.15 Çocuklar için müzik. 19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri. 19.45 Müzik. 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Müzik. 21.10 Konuşma. 21.25 Müzik. 21.45 Müzik: Yılyasetcumhur bando. 22.30 Memleket saat ayarı, ajans

24.10.940 Perşembe

8.00: Program ve memleket saat ayarı. 8.03: Müzik: Hafif program (Pl.) 8.15: Ajans haberleri. 8.30: Müzik: Programın devamı (Pl.) 8.50/9.00: Ev kadını — Konuşma (Çocukları mektebe küçük mü göndermeli?) 12.30: Program ve memleket saat ayarı. 12.33: Müzik: Müstarek şarkılar. 12.50: Ajans haberleri. 13.05: Müzik: Eski şarkılar. 13.20/14.00: Müzik: Karışık program (Pl.) 18.00: Program ve memleket saat ayarı. 18.03: Müzik: Radyo caz orkestrası (İbrahim Özgür idaresinde). 18.40: Müzik: Fasil heyeti. 19.15: Müzik: İki piyanodan caz parçaları. (Pl.) 19.30: Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 19.45: Müzik: Radyo saz heyeti. (Saz eserleri). 20.15: Radyo gazetesi. 20.45: Müzik: Keman solo — Enver Kapelman. 21.00: Müzik: Dinleyici istekleri. 21.30: Konuşma (Sihhat saati). 21.45: Müzik: Radyo orkestrası. 22.30: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri. 22.45: Müzik: Cazband (Pl.) 23.25/23.30: Yarınki program ve kapanış.

Evlenme ayları

Evlenmenin de ayı olur mu demeyiniz. Birçok memleketlerde Kânunsanî, Haziran, ve Temmuz ayları evlenmek ayı olarak tesbit edilmiştir. Bu aylar haricinde evlenenlere pek nadir tesadüf edilir. Ve bunların evlenme ayları haricinde evlenmiş olmalarından dolayı mes'ut olmayacağından korkulur.

Madam Lupeskonun benzerleri

Madam Lupesko Romanyadan ayrıldı ve valide kraliçe memleketine döndü.

Romanya tarihinde büyük bir yer tutacak olan madam Lupeskonun bir düzüne benzeri vardı. Madam Lupesko seyahate çıktığı zamanlar, benzerleri ona refakat ederlerdi. Bir seyahatinde kendisine suikast yapmak isteyen bir anarşist, bu bir düzüne madam Lupesko ile karşılaştı. Hayretinden tabancasını atarak kaçtı.

Kaşeler ne zaman icad edildi?

Eczanelerde iclerine ilaç konulan kaşelerin kimin tarafından icat edildiğini bilir misiniz?

Kaşeler 1887 senesinde Fransa'da Indres vilâyetinde Ardenes şehrinde Stanislas adında bir eczacı tarafından icat edilmiştir.

Bu eczacı aynı zamanda İpotermik ampulleri, oksijen balonlarını icat etmiştir. Stanislas Limousin meşhur Pastör'ün en yakın arkadaşlarından biriydi.

Kaşeler icat edildiği zaman hiç rağbet görmemişlerdir.

Amerikada Kanunlar kubbe altında yapılır

Eskiden bizde heyeti vükela sarayın kubbe altı denilen büyük kubbeli bir kısımda toplanırdı. Birleşik Amerikanın muhtelif akşamında bulunan 48 parlamento dan 40 tanesi de kubbeli olarak yapılmıştır. Bu kırk parlamento nun kubbeli yapılmalarının sebebi kanunların kubbe altında yapılacağıdır. Her bir an'ane yüzündendir.

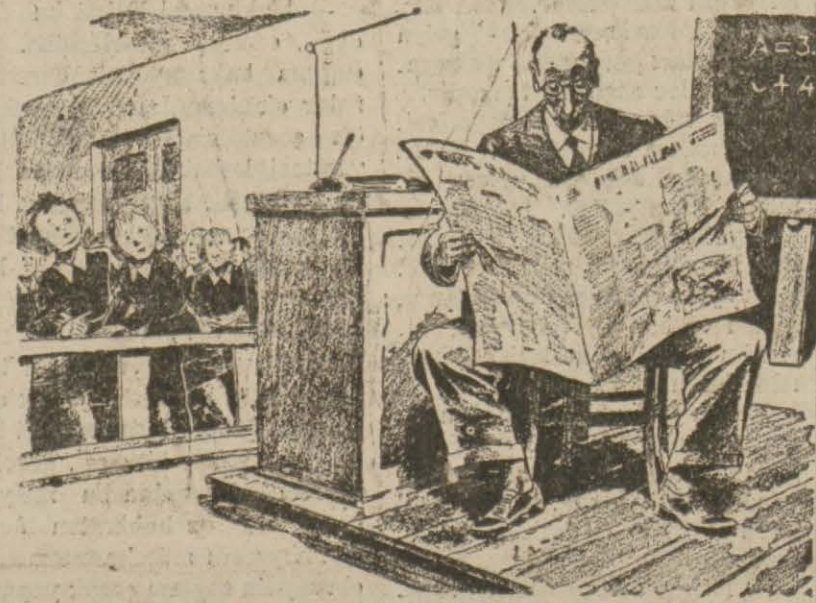
— Bay direktör, istediğim mezuniyeti bir müddet tehir etmek istiyorum.

— Neden?

— İşimin başında kalıp biraz istirahat etmek ihtiyacındayım!

— Ne olur bize bir tango çal!

— Bak öğretmen vazifesine ne kadar bağlı. Coğrafya dersine başlamadan evvel muhakkak son haberleri okuyor.

KIRMIZI KARANFİL

Büyük, heyecanlı Amerikan romanı

30

Yazan: Burton Stevenson

Çeviren: Hikmet Münir

Annelerinin ölümünden sonra, babaları bir müddet daha vazifelerine devam etmeye çalışmış. Fakat nihayet gayrimuayyen bir zaman için mezuniyet almağa mecbur olmuş. Arkadaşları onun bu ayrılışını, muvakkat bir asabi yorgunluğa yormuşlar. Fakat hakikatte adamcağız pek bitkin bir haldeymiş! Doktorlar kendisine Newyorka gitmeği ve bir mütebassıs ile görüşmeği öğüt vermişler.

Bunun üzerine Mavrit Vernona gelmiş, bu sayede muntazam bir tedavi altına girmiş.

Kitaplarından mühim bir kısmını da beraberinde getirmiş. Sakin bir hayat geçiriyor ve Virjinyanın tarihini tetkik ile uğraşıyor. Biraz iyileşmiş.

Delikanlı anlatıyordu:

— Hele pazar günü kendisini gördüğüm zaman, hemen hemen eski halini bulmuş gibiydi. Tekrar

çalışmağa başlayabileceğinden emin görünüyordu ve bu yuzden dehşetli memnundu. Pazartesi sabahı tekrar doktora gideceği sırada, artık bu tedaviye ihtiyacı kalmadığı ve bu ziyaretinin son olacağını söylüyordu. Oyle değil mi Leda?

Genç kız, kardeşini tasdik ederek:

— Evet, dedi. Şihhati gayet iyi idi. Öğleden sonra kendisi saat üçte Newyorkta buluşacaktı. Bir resim sergisine gitmeği kararlaştırmıştı. Aşağı yukarı bir saat kadar bekledim. Fakat gelmedi.

Kızın sesi burada söndü ve gözleri yaşardı.

Dafı sordu:

— Bundan sonra eve geldiniz öyle mi?

— Evet.

Kardeşi söze devam etti:

— Babamın eve geldiğini ben görmedim. (Biraz kızarak) doğrusunu isterseniz, ben paskalya imihlanlarını pek becerememişim. Derse çalışmağa mecburdum. Evin arka tarafında küçük bir kulübe vardır. O'asınır bir nevi çalışma odası yapmışım. Öğle yemeğinden sonra kitaplarımı oraya götürmüş, ateş yakmış ve çalışmağa başlamışım. Saat kaç olduğunu bilmiyorum. Fakat birdenbire birisinin haykırdığını işittim. Pencereden dışarı baktığı zaman ahırbaşımız Lusiyi gördüm. Merdivenlerden koş koş iniyor ve benim bulduğum kulübe geliyordu. Ben de fırladım. Kadın haykırıyor ve babamın vurulduğuna dair bir şeyler söylüyordu! Derhal eve koştum. Babamın odasına girdim. O yazı masasının üzerine kaplanmış vaziyeteydi. Şakağında açılmış bir

delikten kanlar fışkırıyordu. Her şey bitmiş gibiydi. Bir vazo dolusu çiçeği devirmişti. Ve bu çiçekler bütün masanın üzerine dağılmıştı.

— Ne çiçekleri bunlar?

— Kırmızı karanfil. Babam bu karanfilleri serde yetiştirirdi. Şimdi de yazhanesinin üstünde bir demet göreceksiniz.

Dafı yazı masasının üzerinde duran çiçeklere baktı. Sonra Toniye baktı ve:

— Bana bir şey elde ediyor gibi geliyor, dedi. Masanın üzerinde tabanca da var mıydı?

— Evet. Tabanca elinde duruyordu.

— Kimin tabancasıydı?

— Kendi tabancası. Ve bu tabanca senelerdir onun yanında bulunurdu.

— Pekâlâ devam et. Sonra ne yaptın?

— Hiçbir şey yapmadım. Sadece durdum ve bakakaldım.

Delikanlı bundan sonra, hadisenin cereyan ettiği masaya baktı. Gözlerini çevirdi ve babasının halini orada canlanmış gibi görerek derin bir göğüs geçirdi.

Toni söze karışarak sordu:

— Masa üzerinde yazılı bir kağıt ta var mıydı?

— Evet, fakat ben o zaman görmedim.

Dafı bahsi kesmek istemiyordu.

— Sonra ne oldu?

— Sonra Lusiyi doktoru getirdiğini gördüm. Doktor yanı başımızdaki evde oturur. Cesedi masaya yine etti ve polise telefon etti. Yalnız hal polis geldi ve işe el koydu. Yalnız kağıdı da bu esnada buldum. Kağıdın üzerinde yazılı olan şey şundan ibaretti: "Hastayım. Kurutulamayacağım. Onun için kendimi öldürüyorum... Halbuki sebebini de bu değildir. Babamın ölümüne sebep.

Delikanlının sesi yükselmeye başladı. Dafı sözü keserek:

— Bir dakika müsaade et, dedi.

Kendini üzme. Bundan sonra, ne olduğunu ben sana söyleyeyim. Polisler, cesedi aldılar ve göttürdüler. Kız kardeşin ne zaman eve geldi.

— Bilmiyorum. Fakat herhalde hadiseden sonra geldi.

(Soni son)

Hikâye

(Bu hikâye 1914 harbinde olmuş hakiki bir vakanın hikâyesidir. Yalnız isimler değiştirilmiştir.)

Teğmen Roberto, ısgal ettikleri siperde ölü olarak buldular. Onları düşman subayının üniforması giydikten sonra, mütebessim bir çehre ile silah arkadaşlarının yanına gitti ve gülecek:

— Benim, hasım taraf subayı olmadığımı dair içinde güpheleyen var mı? Bu üniforma sanki benim için yapılmış. Ve eminim ki hiç zorluk çekmeden düşman saflarına dahil olabileceğim. Yapacağım iş çok tehlikelidir, biliyorum. Hayatıma mal olabilir. Fakat ben korkmuyorum. Eğer muvaffak olursam benim için de yüzbaşılık rütbesi. Size elveda, yahut hakkınızı helâl ediniz demiyorum; yalnız Allaha ısmarladık demekle iktifa ediyorum.

— Selâmetle... Allah yardımcınız olsun.

Genç ve cüretkâr subay aldanmamıştı. Düşman saflarında, büyük bir sevinçle karşılandı. Evrakları tamamı, ismi Benna idi ve cephe'nin diğer bir bölümünde üstteğmeni. Karlı bir süngü harbinden sonra esir düşmüştü. Fakat fırsatını bulur bulmaz kaçmış, ve kendi hatırlama gelebilmişti. Birliğin komutanı olan general, bu izahatları büyük bir dikkatle dinledikten sonra:

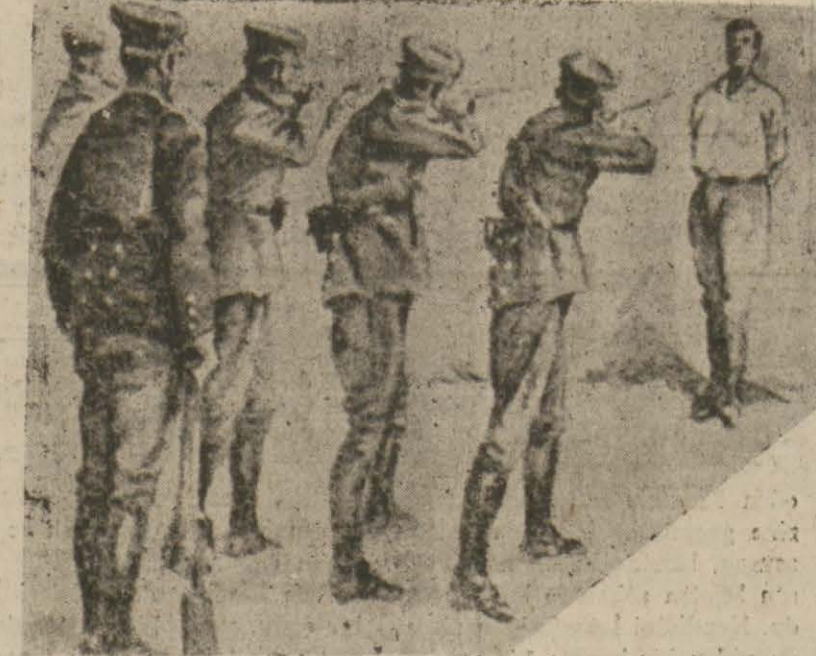
— Siz üstteğmen Benna bizim için çok kıymetli bir elemansınız. Yarın sabah faaliyete geçmek üzere kat'î bir taarruz planı hazırlamışım. Şimdi sizin yardımla, bizim için zafer hazırlamışım. Şimdi sizin zafer daha çabuk ve daha kolay olacaktır. Bir saat sonra kurmay

Ölüm mangası

heyeti toplanacak ve hazırlanmış olduğumuz taarruz planının nihai müzakeresini yapacaktır. Siz de içtimada bulunacaksınız.

Sahte üstteğmen Benna kalbinin helecandan kopacakmış gibi attığını hissediyordu. Talih işlerini ümidinin fevkinde yoluna koymuştu.

— Emredersiniz komutanım! diyerek hazır vaziyetinde müstehtız ve mütebessim bir çehre ile komutanı selâmladı. Artık

Teğmen Roberto, şimdi cüretkâr mangasının

muvaffak olmuş sayılırdı. Fakat generalin emir subayı olan yüzbaşı Peterin kendisini müstehtız bir tavırla tepeden tırnağa kadar dikkatle süzdüğünü ve her hareketini büyük bir dikkatle takip ettiğini farketmemişti.

Harp meclisi toplanmıştı. Sahte üstteğmen Benna, hazır vaziyetinde, sorulan suallere, maksadına muvafık cevaplar veriyordu.

Savaş sahasını bütün hususi

yetleriyle tanıyordu. Emrine verilecek bir öncü birliği ile pişdarlık vazifesini mükemmelen yapabilecekti.

— Üstteğmen Benna! diye birdenbire yüzbaşı Peter söze karıştı. Şurası muhakkak ki siz çok değerli ve cesursunuz... Müstesna bir kabiliyete maliksiniz... Sizin yerinizde bir başkası olsaydı, şimdi burada bulunup bize bu değerli malumatı veremezdi. O, ancak baştarafına tahtadan bir

sabet eden bir kurşunla ölmüştür. Bize acıyan düşmanlarımız, onu yeniden canlandırarak bize eskisinden daha sıhhatli olarak gönderdiler. Çeketindeki kurşun deliğine dikkat ediniz. Tamamıyla kalbin üstünde. Baylar, eminim ki hakiki üstteğmen Benna ölmüştür ve saflarımıza grip sırlarımızı öğrenmek için; onun, üniformasının altında bir düşman subayı saklıdır.

Teğmen Roberto, kaçacak bir yer erar gibi etrafına bakındı, fakat kendine hâkim ve istihfaf, kâr bir tavırla gülecek bağırdı:

— Evet!... Teğmen Roberto, yum, saflarımıza sokulurken bu tehlikeli oyunu kaybedersen benim bekleyen âkıbeti hesaplamıştım. Yenildim...

Şimdi ödeyeceğim: Kurşuna dizdirin.

Şaşkınlık ve kinle onu tetkik eden subayların kalbinde bir takdir hissi belirdi. Fakat harp kanunları çok merhametsizdir. General acımasızın icabeden emirleri verdi.

Sırtındaki düşman üniformasını çıkardıktan sonra teğmen Roberto şimdi cüretkâr gençliğine nihayet verecek olan icra mangasının karşısındadır. Çehresi sakini ve gözleri uzaklara dikilmiştir. Mangaya kumanda edecek olan asteğmen geldi ve teğmen Roberto'yu selâmladıktan sonra mangasına döndü:

— Çabuk olalım...

Ateş! emrini vermek için kılıcı havaya kaldırdı... Bir saniye sonra...

Ansızın, karargâhtan büyük bir gürültü ve sevinç sesleri yükseldi.

— Sulh!.. Sulh imzalandı!.. Silâhlar iniyor, eller birbirine kardeşçe uzanıyor. Teğmen Roberto kurtulmuştur...

Nakleden: VAHİT ORGUN

GÜLERMİSİN AGLARMISIN

Olur şey mi?

İki zengin arkadaş konuşuyorlardı.

Bunlardan biri:

— Ah, dedi. Nerde öleceğimi bildirecek birini bulsam, ona bütün servetimi verirdim.

— Öğrenip de ne yapacaksın?

— Oraya hiç gitmiyeceğim.

Teklife bakın!

Hâkim: — Suçlu olmadığımı anlaşıldı. Serbestsin!

Suçlu: — Fakat muhakeme esnasında on beş gün kadar mevkuf kaldım. Bunun için bir küçük suç işleyebilir miyim?

İdman

Öğul: — Sabah kahvaltısından evvel, beş kilometre yol yürümek kadar faydalı bir şey yoktur, baba!

Babası: — Ne zamandanberi bu idmanı yapıyorsun?

Oğul: — Yarımdan itibaren başlayacağım.

Yerinde bir cevap

Buçlu: — Tekrar para çağırma müteessirim, bay hâkim. Fakat bilirsiniz, insan bir şey aldı mı, daha fazlasını ister.

İhtika: — Şimdi sana altı ay hapis veriyorum. Daha ne kadar istersin?